

KORTFATTAD ORIENTERING OM JÄRNVÄGSAKTIEBOLAGET SÖDERKÖPING – NORRKÖPING

I april 1886 utsåg stadsfullmäktige i Söderköping en kommitté som fick i uppdrag att upprätta "kostnadsförslag för anläggandet af spårväg mellan Söderköping och Norrköping". Anledningen till detta initiativ var troligen att det redan tidigare påbörjats sådana undersökningar. Detta antagande görs på grundval av några av de protokollsbilagor som ingår i kommitténs material: "Beskrifning och Kostnadsberäkningar öfver en föreslagen jernväg mellan Norrköping och Söderköping ...". Dessa är daterade 1877 och 1878, alltså i stort sett tio år innan kommittén började sitt arbete. Ytterligare material som tyder på detta är bland annat den uppbördslängd som visar att aktieteckning för "Jernvägsaktiebolaget Söderköping – Norrköping" påbörjats 1877.

Fram till och med 1889 talar man alltid om "Jernvägsaktiebolaget Söderköping – Norrköping" men från 1890 har det utvidgats till "Jernvägsaktiebolaget Söderköping – Norrköping – Vikbolandet".

Den 23 december 1893 invigdes järnvägen mellan Söderköping och Norrköping. Den sträckte sig från början från Norrköping till nordvästra delen av Söderköping, mellan Göta kanal och dåvarande landsvägen Norrköping – Söderköping. När man 1905-1906 lät förlänga banan ner till Valdemarsvik ändrades dess sträckning. Söderköping fick då en ny stationsbyggnad. Den var placerad mellan Nybrogatans södra ände och Söderköpings idrottsplats, Vikingavallen.

Det ursprungliga arkivmaterialet är mycket bristfälligt och sträcker sig i stort sett endast mellan åren 1877 och 1890. En skrivelse till aktieägarna från 1950 ingår dock. Av dess innehåll framgår att SJ övertagit järnvägen och att bolaget skall träda i likvidation. SJ fortsatte med järnvägstrafiken fram till den 24 september 1966 då sista tåget gick på banan Söderköping – Norrköping. 1)

Det material om järnvägen som Lars Lindh insamlat bidrar till bilden av Söderköpings järnvägshistoria. Nämnade material, som bl a skall ligga till grund för en utställning, förvaras i Gillets lokaler.

Komplement finns även bland de arkivalier som tillhör Aktionsgruppen Rädda Stationshuset – se S:t Ragnhilds Gilles arkiv, seriesignum F 3 e och i de tidningsurklipp som överlämnats till S:t Ragnhilds Gille av stationsinspektör E Wiggander. Dessa utklipp gäller "Tillkomst och invigning av Jernvägen Söderköping – Valdemarsvik" och ingår i S:t Ragnhilds Gilles arkiv, serie Ö 1 volym 1

Arkivet har år 2003 ordnats och förtecknats av arkivarie Ingrid Nilsson.

1) Ytterligare historik om NSVJ (Norrköping-Söderköping-Vikbolandets Jernvägsaktiebolag) eller VB (Vikbolandsbanan) som de två banorna också kom att kallas hittar man i skriften Vikbolandet, som utgavs av Postverket 1978 och i Östkind's Hembygdsförenings almanacka från 1986.

Häri kan man läsa att förslaget till en järnväg mellan Norrköping och Söderköping diskuterades för första gången vid ett möte i Söderköping den 3 april 1873. Förslaget växte till att omfatta Norrköping – Söderköping – Valdemarsvik - Hultsfred för anslutning till järnvägen Nässjö – Oskarshamn. En interimstyrelse tillsattes och ansökan om erhållande av koncession gjordes. Vid ett sammanträde den 19 juni 1874 beslutade man att inbjuda till aktieteckning.

Vid ett följande sammanträde den 7 dec 1875 meddelades att aktieteckningen för hela den planerade sträckan inte rönt någon framgång. Beslutet blev att aktieteckningen för sträckan Norrköping – Valdemarsvik skulle stå öppen medan planen Norrköping – Hultsfred skulle få vila och aktieteckningen för denna annulleras. De ekonomiska överslagen gjorde att man så småningom begränsade planerna till en järnväg Norrköping – Söderköping. Även den sistnämnda planen var dömd att misslyckas. Man var på väg in i en lågkonjunktur och 1878 utlöstes en världsomfattande ekonomisk kris. Som ovan nämnts vaknade intresset åter i mitten av 1880-talet. Den tillsatta kommittén i Söderkö-

ping för en järnväg Norrköping – Söderköping följdes något senare av ett vaknande intresse hos Kuddbyborna för en järnväg på Vikbolandet. Koncession för en järnväg från Norrköping över Kummelby till Söderköping och från Kummelby till Arkösund beviljades den 27 nov 1891.

Konstituerande bolagsstämma med Norrköping – Söderköping – Vikbolandets järnvägsaktiebolag hölls i Norrköping den 18 maj 1892. Den 5 nov samma år anmäldes till K M:t att bolaget förfogade över erforderliga tillgångar (statslån + aktieteckning) till järnvägsanläggningens utförande.

Koncession för Söderköping – Valdemarsvik beviljades den 22 mars 1901. Byggandet av banan Söderköping – Valdemarsvik, i dagligt tal kallad Hammarkindsbanan, började i okt 1903 och öppnades för trafik den 1 okt 1906.

Förslagen om bilinjer Söderköping – Ringstorp – Mem 1907 och Skåresta – Gropviken 1913 blev aldrig förverkligade.

Järnvägen var en s k smalspårig järnväg med spårvidden 891 mm. (Spårvidd = avståndet mellan räls huvudernas innerkanter)

FÖRTECKNINGSPLAN FÖR JÄRNVÄGSAKTIEBOLAGETS SÖDERKÖPING – NORRKÖPING ARKIV

- A Protokoll
 - A 1 Kommittéprotokoll och protokollsbilagor
- B Upprättade handlingar saknas
- C Diarier saknas
- D Register och liggare
 - D 1 Registerbok öfver aktieegarna uti Jernvägs Aktie-Bolaget Söderköping - Norrköping
 - D 2 Arkivförteckning
- E Inkomna handlingar ingår i protokollsbilagor - se serie A 1
- F Handlingar ordnade efter ämne
 - F 1 Beskrivningar och kostnadsberäkningar
 - F 2 Aktiehandlingar
- G Räkenskaper
 - G 1 Räkenskapshandlingar

ARKIVFÖRTECKNING

ARKIV: Järnvägsaktiebolaget Söderköping - Norrköping

Serierubrik		Seriesignum	
Placering	Volymnummer	Tidsperiod	Anmärkning, tillägg
Kommittéprotokoll och protokollsbilagor			A 1
	1	1885-1889	<p>Bunt. Protokoll finns från 1886-05-13 till 1889-02-04 men saknas för åren 1887 och 1888. Protokollsbilagorna består av skrivelser och inkomna kopior på tidigare gjorda utredningar för ifrågavarande järnväg.</p> <p>I volymen förvaras även: Arkivförteckning, se D 2 Beskrivningar och kostnadsberäkningar, se F 1 Aktiehandlingar, se F 2</p>

ARKIVFÖRTECKNING

ARKIV: Järnvägsaktiebolaget Söderköping - Norrköping

Serierubrik			Seriesignum
Placering	Volymnummer	Tidsperiod	Anmärkning, tillägg
	1	1877-1879	Inbunden volym

ARKIVFÖRTECKNING

ARKIV: Järnvägsaktiebolaget Söderköping - Norrköping

Serierubrik			Seriesignum
Placering	Volymnummer	Tidsperiod	Anmärkning, tillägg
	-	2003	Handlingarna ingår i volym A 1:1

ARKIVFÖRTECKNING

ARKIV: Järnvägsaktiebolaget Söderköping - Norrköping

Serierubrik			Seriesignum
Beskrivningar och kostnadsberäkningar			F 1
Placering	Volymnummer	Tidsperiod	Anmärkning, tillägg
	-	1886	Ingår i volym A 1:1

ARKIVFÖRTECKNING

ARKIV: Järnvägsaktiebolaget Söderköping - Norrköping

Serierubrik			Seriesignum
Placering	Volymnummer	Tidsperiod	Anmärkning, tillägg
	-	1877-1950	Ingår i volym A 1 :1. Handlingar för åren 1880-1889 och åren 1891-1949 saknas

ARKIVFÖRTECKNING

ARKIV: Järnvägsaktiebolaget Söderköping - Norrköping

Serierubrik			Seriesignum
Placering	Volymnummer	Tidsperiod	Anmärkning, tillägg
			Serien inbunden
	1	1877	Kapitalbok
	2	1878	Räkenskapsbok
	3	1879	Räkenskapsbok